

4.5.2026

Diaarinumerot:

1215/03.04.04.04.19/2025

1260/03.04.04.04.19/2025

1277/03.04.04.04.19/2025

Asia Valitukset ympäristönsuojelulain mukaisessa ilmoitusasiassa

Valittajat 1) Kemin kaupungin lupajaosto
2) Keminmaan kunnanhallitus
3) Kemin kaupunginhallitus

Ilmoituksen tekijä Savaterra Oy

Päätös, josta valitetaan

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto 29.8.2025 numero 120/2025

Päätöksen mukaan Savaterra Oy voi toteuttaa ilmoituksen mukaisen ja laajuisen koeluonteisen toiminnan, jossa selvitetään termisen kuivauksen soveltuvuutta eri laatuisten jätteiden kuivaamiseksi. Koeluonteinen toiminta on tehtävä 31.10.2025 mennessä.

Päästöjen rajoittamisen ja koeluonteisen toiminnan yleisen järjestämisen osalta toiminnassa on noudatettava tässä päätöksessä annettujen määräysten lisäksi Savaterra Oy:n Holstinharjun laitosta koskevaa lainvoimaista ympäristölupaa.

Koeluonteista toimintaa koskevat määräykset:

1. Koeluonteisen toiminnan aloitus- ja lopetusajankohta sekä toiminnasta vastaavan henkilön nimi ja yhteystiedot on ilmoitettava Lapin ELY-keskukselle ja Kemin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Kuivainlaitosta saa käyttää enintään 21 vuorokauden ajan.

Tarkempi suunnitelma koeluonteisen toiminnan aikana käsiteltävistä jätteistä analyysitodistuksineen, tehtävistä käsittelyistä, niiden aikatauluista sekä toiminnan tarkkailusta on toimitettava Lapin ELY-keskukselle ja Kemin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle ennen toiminnan aloittamista.

2. Koeluonteisessa toiminnassa saa käsitellä seuraavassa taulukossa esitettyjä jätteitä. Kutakin ilmoitettua jätettä saa käsitellä enintään 500 tonnia.

Jäte	LoW-koodi	Kuiva-aine %	Määrä (t)
Puhdistamon sekaliete, lingottu	03 03 10	30	500
Puhdistamoliete, lingottu	19 08 05	23	500
Kuituliete, geotuubissa kuivattu	03 03 11	22	500
Nollakuitu	03 03 10	20–30	500

3. Koetoiminnassa käsiteltävän jätteen kuljetus, välivarastointi ja siirto termiseen kuivaukseen ja kuivauksesta on toteutettava siten, että niistä ei aiheudu epäsiisteyttä, roskaantumista, meluhaittaa, pölyämistä, pilaantumisvaaraa maaperälle tai pinta- ja pohjavedelle eikä muutakaan haittaa ympäristölle. Varastokasat on peitettävä. Jätteistä aiheutuvien valumavesien pääsy laitosalueen ulkopuolelle tulee estää. Jätteiden siirrosta on laadittava asianmukaiset siirtoasiakirjat. Jätteitä saa luovuttaa kuljetettavaksi vain jätelain (646/2011) 94 §:n mukaisesti rekisteröityneille toimijoille.

4. Koeluonteisessa toiminnassa on huolehdittava savukaasupesurin ja hiukkaslaitteiden toimivuudesta.

Jos toiminnasta aiheutuu ympäristöhaittaa tai havaitaan, ettei laitteisto sovellu lietteen käsittelyyn, on välittömästi ryhdyttävä toimenpiteisiin haittojen ehkäisemiseksi ja vahinkojen korjaamiseksi. Tarvittaessa koeluonteinen toiminta on keskeytettävä.

5. Käsitellyt jätteet on palautettava takaisin toimituspaikkaansa tai vaihtoehtoisesti toimijalle, jonka ympäristöluvassa on hyväksytty kyseisen jätteen hyödyntäminen tai käsittely, mahdollisimman pian koetoiminnan päätyttyä, kuitenkin viimeistään marraskuun 2025 loppuun mennessä. Palautusajankohta sekä palautetun materiaalin sijoituspaikka on ilmoitettava Lapin ELY-keskukselle ja Kemin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

6. Laitoksen poistokaasujen pitoisuuksia on mitattava ilmoituksessa esitetyn mukaisesti.

7. Savukaasupesuriin kondensoituvan veden laatu on selvitettävä.

8. Tasausaltaan vedestä on kertaluontoisesti koeluonteisen toiminnan aikana otettava näyte ja analysoitava siitä vähintään: COD_{Cr}, kiintoaine, kokonaistyyppi, kokonaisfosfori, arseeni, kadmium, kromi, kupari, nikkeli, lyijy, sinkki, elohopea, PAH-yhdisteet ja öljyhiilivedyt.

9. Koeluonteisesta toiminnasta tulee pitää kirjaa muun muassa vastaanotetun, prosessissa käsitellyn jätteen määrästä ja laadusta sekä laitteiston toiminnasta ja siinä ilmenneistä häiriöistä.

10. Koetoiminnasta ja siitä aiheutuneista päästöistä ja niiden vaikutuksista on laadittava kirjanpitoon ja päästötarkkailuun pohjautuva yhteenvetoraportti, joka on toimitettava Lapin ELY-keskukselle ja Kemin kaupungin

ympäristönsuojeluviranomaiselle kahden kuukauden kuluessa koetoiminnan lopettamisesta. Loppuraportissa on esitettävä vähintään seuraavat tiedot:

- koeluonteisen toiminnan toiminta-aika
- käsiteltyjen lietteiden määrät
- yhteenveto tehdyistä poistokaasujen päästömittauksista
- savukaasun pesurin veden tutkimustulokset
- tasausaltaan veden tutkimustulokset
- yhteenveto koeluonteisen toiminnan aikana olleista häiriötilanteista ja poikkeuksellisista tilanteista sekä mahdollisista laitoksen naapuristosta tulleista yhteydenotoista
- arvio menetelmän soveltuvuudesta käsiteltyjen lietteiden käyttötarkoitusta varten.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Kemin kaupungin lupajaosto, Keminmaan kunnanhallitus ja Kemin kaupunginhallitus ovat toimittaneet hallinto-oikeuteen samansisältöiset valituskirjelmät. Valituksissa on vaadittu valituksenalaisen päätöksen kumoamista ainakin siltä osin kuin on kyse yhdyskuntajätevedenpuhdistamon lietteen ja tuntemattoman metsäteollisuuslaitoksen nollakuitulietteen käsittelystä, varastoinnista ja termisestä kuivauksesta. Lisäksi valituksissa on vaadittu valituksenalaisen päätöksen täytäntöönpanon kieltämistä vähintään edellä mainituilta osin sekä päätöksen täytäntöönpanon keskeyttämistä, mikäli koetoiminta on aloitettu.

Perustelut

Koetoimintailmoituksen asiakirjat ja selvitykset ovat olleet puutteellisia. Päätös on tästä syystä perustunut vääriin ja riittämättömiin tietoihin uuden kuivauslaitoksen teknisistä ominaisuuksista ja käytettävyydestä sekä toiminnan ympäristöriskeistä ja ympäristövaikutuksista. Myöskään samalle kiinteistölle suunniteltujen toimintojen yhteisvaikutuksia ympäristöön ja läheiselle pohjavesialueelle ei ole arvioitu. Riittämättömien selvitysten vuoksi ilmoituksessa esitetyt ja valituksenalaisessa päätöksessä edellytetyt ympäristönsuojelutoimet ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi eivät ole riittäviä. Toiminnanharjoittajalle ympäristönsuojelulaissa asetettu selvilläolovelvollisuus velvoittaa toimijaa myös hakemusvaiheessa.

Savaterro Oy:llä on Holstinharjussa jo yksi terminen käsittelylaitos, jolla käsitellään polttamalla pilaantuneita maa-aineksia, lietteitä ja eräitä muita jätejakeita. Koetoimintailmoituksen ja valituksenalaisen päätöksen mukaan Holstinharjuun tuotaisiin uusi käsittelylaitos, jolloin Holstinharjussa olisi kaksi laitosta. Toiminta-alueelle ei tulisi myöntää lupaa jo olemassa olevan terminen käsittelylaitoksen lisäksi uudelle käsittelylaitokselle, sillä tämä lisäisi entisestään toiminta-alueesta lähimmillään 50 metrin etäisyydellä olevan Holstinharjun II-luokan pohjavesialueen pilaantumisriskiä.

Ilmoitusasiakirjoista ei käy riittävässä määrin ilmi koetoiminnassa käytettävän laitoksen tekniset ominaisuudet, kuten kuivauslämpötila ja kuivaukseen käytettävä aika. Vasta valituksenalaisesta päätöksestä on selvinnyt, että laitoksen kuivauslämpötila on +100–150 astetta. Asiakirjoihin oli liitetty Holstinharjussa jo olevaa laitosta koskeva lupapäätös numero 116/2017/1. Kyseinen laitos toimii polttoperiaatteella, jossa lämpötila on noin +850–1 100 astetta.

Koetoimintailmoituksessa kuvattua termistä kuivauslaitosta ei ole ennen käytetty Holstinharjussa. Myös kuivattavaksi esitetyt lietteet ovat jossain määrin uusia, eikä niitä ole aikaisemmin kuivattu, ainakaan Holstinharjussa. Uudesta käsittelylaitoksesta aiheutuu uusien käsiteltävien lietteiden kuivauksen johdosta uutta ja ominaisuuksiltaan uudenlaista ympäristökuormitusta ilmapäästöjen, hajujen ja laskeuman muodossa. Osa savukaasulaskeumasta päätyy läheiselle Holstinharjun pohjavesialueelle. Sade- ja sulamisvesien mukana tästä laskeumasta voi liueta epäpuhtauksia pohjaveteen.

Uusi kuivauslaitos on uusi hajulähde, jonka hajun ominaisuus ja määrä poikkeavat olennaisesti nykyisestä polttoperiaatteella toimivasta laitoksesta. Koetoimintailmoituksessa ei ole melu- ja hajumallinnusta eikä näistä ole mainintaa valituksenalaisessa päätöksessä. Uusi terminen käsittelylaitos lisää Savaterra Oy:n toiminnasta aiheutuvaa melu- ja hajuhaittaa varsinkin tilanteessa, jossa molemmat laitokset toimivat yhtä aikaa. Uuden termisen kuivauslaitoksen melu- ja hajupäästö ja niiden leviäminen olisi yksinäänkin tullut mallintaa. Savaterra Oy on 6.5.2020 tehnyt Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle vastaavien lietteiden kuivaamista koskevan koetoimintailmoituksen. Aluehallintovirasto on tuolloin pyytänyt toiminnanharjoittajaa täydentämään ilmoitusta muun muassa Suomessa tehtyjen samantyyppisten koetoimintojen tuloksilla ja hajumallinnuksella. Ilmoitusta ei täydennetty ja asian käsittely aluehallintovirastossa peruuntui. Vastaavaa täydennystä ei ole valituksenalaisessa asiassa edellytetty. Hajumallinnusta olisi tullut edellyttää myös termisessä kuivauksessa lietteestä haihtuvasta kosteudesta muodostuvista rejektivesistä aiheutuvan hajuhaitan arvioimiseksi. Lietteiden kuivauksessa muodostuvan rejektiveden pääkomponentit ovat ammoniumtyppi, divetyysulfidi, hiilisulfidi, metyyylimerkaptaani ja dimetyylisulfidi, jotka kaikki ovat hajuja aiheuttavia komponentteja.

Koeajettavat lietteet välivarastoidaan ennen termistä kuivausta pilaantuneiden maiden vastaanottoalueella omiin kasoihin ja kasat peitetään välivarastoinnin ajaksi. Vaikka varastointiaika on lyhyt, yhdyskuntajätevedenpuhdistamon ulostetta ja virtsaa sisältävän lietteen ulkovarastointi esitetyllä tavalla aiheuttaa varmuudella hajuhaittoja ammoniakista ja erilaisista rikkiyhdisteistä johtuen minkä lisäksi ulkovarastointi aiheuttaa riskin rottien tulosta alueelle. Liete on märkää sekä laitosalueelle tuotaessa että vielä kuivauksen jälkeenkin. Märkä liete muodostaa riskin pohjavesialueelle. Laitoksella olevaa vedenkäsittelyjärjestelmää ei ole suunniteltu ja mitoitettu tilanteeseen, jossa lietteissä oleva vesikuorma lähtee valumana ympäristöön. Annettujen tietojen perusteella jää lisäksi epäselväksi, onko laitoksen vedenkäsittelyjärjestelmä

riittävä käsittelemään laitoksella jo olevan polttolaitoksen ja nyt puheena olevan kuivauslaitoksen jätevedet varsinkin, jos laitokset toimivat yhtä aikaa. Ilmoituksessa esitetyt ja päätöksessä määrätyt ympäristönsuojelutoimet ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi eivät ole riittäviä. Ilmoituksessa ja sen johdosta annetussa päätöksessä ei ole pystytty poissulkemaan pohjaveden pilaantumisriskiä.

Metsäteollisuuslaitosten nollakuitulietteen laatuun vaikuttavat muun muassa puuaines, valkaisu- ja keittotekniikka sekä käytettävät kemikaalit. Eri tehtaista peräisin olevat nollakuitulietteet ovat tämän johdosta ominaisuuksiltaan ja haitta-ainepitoisuuksiltaan erilaisia. Lietteen ominaisuuksiin vaikuttaa myös lietteen ikä. Metsäteollisuudesta peräisin olevassa nollakuitulietteessä on yleensä runsaasti rikkiä ja erilaisia tyyppiyhdisteitä (ammoniakkia), jotka voivat aiheuttaa hajuhaittoja nollakuitulietteen termisessä kuivauksessa. Nollakuitulietteestä on analysoitu myös dioksiineja ja furaaneja, haihtuvia orgaanisia yhdisteitä, PAH-yhdisteitä, klooribentseeniä ja pestisidejä, toluenia, heksaklooribentseeniä, orgaanisia happoja ja niiden metyylijohdannaisia. Holstinharjuun tuotavan nollakuitulietteen alkuperää sekä fysikaalisia ja kemiallisia ominaisuuksia ja mahdollisia haitta-ainepitoisuuksia ei tunneta eikä näistä ole annettu koetoimintailmoituksessa mitään tietoa. Koetoimintailmoitukseen liitetty tuoteseloste ei kuvaa koetoimintailmoituksessa olevan tuntemattoman nollakuitulietteen haitta-ainepitoisuuksia, kun tuoteseloste koskee jotakin muuta lietettä.

Yhdyskuntajätevedenpuhdistamoille saapuu vettä erilaisista lähteistä kuten teollisuudesta, sairaaloista, hoitolaitoksista ja kotitalouksista. Jäteveden mukana puhdistamolle päätyy ulosteiden mukana lääkkeitä ja niiden aineenvaihduntatuotteita, bakteereita ja muita patogeenejä. Yhdyskuntajätevedenpuhdistamoiden lietteissä tiedetään esiintyvän myös orgaanisia haitta-aineita, palonestoaineita ja mikromuoveja. Tutkimuskirjallisuuden mukaan joidenkin lietteen orgaanisten yhdisteiden tiedetään haihtuvan termisessä kuivauksessa ja esimerkiksi kevyet PCB:t ja nonyylifenolit ovat suhteellisen haihtuvia. Yhdyskuntajätevesilietteen sisältämä orgaaninen aine aiheuttaa jo pieninä pitoisuuksina hajuhaittoja höyrystyessään veden mukana. Lietteestä voi myös haihtua ammoniakkia ja rikkiyhdisteitä kuten rikkivetyä, jotka molemmat aiheuttavat hajuhaittaa. Termisen kuivauksen poistokaasuissa juuri ammoniakki on merkittävin hajun aiheuttaja. Lisäksi lietteen elohopeasta voi haihtua merkittävä osa.

Termisessä kuivauksessa syntyy poistokaasuseos, johon lietteestä haihtuva vesi ja vapautuvat kaasut ovat sitoutuneet. Koetoimintailmoituksessa ei ole tutkimustietoon perustuvaa selvitystä siitä, että terminen käsittelylaitos pystyy riittävän turvallisesti käsittelemään yhdyskuntajätevedenpuhdistamon lietteen siten, ettei lietteen sisältämistä ainejäämistä, patogeeneistä ja muista epäpuhtauksista aiheudu savukaasupäästöjen kautta tai savukaasujen sisältämän vesihöyryn mukana hiukkaslaskeumana tai aerosoleina ympäristön pilaantumista, sen vaaraa tai haittaa lähialueen ihmisten terveydelle. Savukaasujen puhdistukseen on esitetty käytettävän kolmea sykklonia (hiukkaset), hajukaasujen hapetinta sekä pesuria (hajut). Savukaasujen puhdistus tapahtuu ilman kuitusuodatinta ja sähkösuodatinta eikä savukaasuja

näin ollen puhdisteta ympäristön kannalta parhaan käyttökelpoisen periaatteen mukaisesti.

Kaikki edellä lausuttu huomioiden ainakin yhdyskuntajätevedenpuhdistamon lietteen ja tuntemattoman metsäteollisuuslaitoksen nollakuitulietteen termistä kuivausta Holstinharjun käsittelylaitoksella ei olisi tullut käsitellä ja ratkaista ilmoitusmenettelyn perusteella vaan ratkaista ympäristölupakäsittelyssä, koska on ilmeistä, että näiden lietteiden kuivauksesta saattaa aiheutua ympäristönsuojelulain 27 §:n 2 momentissa tarkoitettu seuraus.

Myös koetoimintailmoituksen vireilläolosta ilmoittaminen ja kuuleminen on ollut puutteellista. Ilmoituksen mukainen toiminta tuo Holstinharjuun uuden kuivauslaitoksen ja uusia lietteitä kuivattavaksi sekä näihin liittyvät sellaiset uudet ympäristövaikutukset, että vireilläolosta olisi tullut kuuluttaa paikallisessa sanomalehdessä sekä kuulla erikseen Taipaleenkylän ja Holstinharjun asukkaita.

Valituksenalaisen päätöksen mukaan koeluonteinen toiminta on tehtävä 31.10.2025 mennessä. Koska valituksenalaisessa päätöksessä ei ole ympäristönsuojelulain 200 §:n mukaisesti määrätty, että päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta, päätöstä ei saa panna täytäntöön. Valituksenalaisessa päätöksessä ei ole hallintolain mukaan perusteltu, miksi toiminta voitaisiin aloittaa muutoksenhakuaikana.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto on antanut valituksista lausunnon.

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue (ELY-keskus) on valituksista annetussa vastineessaan ilmoittanut, että lietteiden kuivausta koskeva koetoimintasuunnitelma on toimitettu ELY-keskukselle ja Kemin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle 29.9.2025.

Savaterra Oy on antanut valituksista vastineen ja tuonut esiin muun ohessa, että koeluonteinen toiminta on toteutettu määräysten mukaisesti ja toiminta päättyi 28.10.2025. Toiminnan aikana ei ilmennyt poikkeuksellisia tilanteita tai häiriöpäästöjä, eikä naapurustolta tai Kemin kaupungilta tullut valituksia. Vaatimus jätevedenpuhdistamolietteen (19 08 05) poissulkemisesta koetoiminnasta on kyseenalainen, koska yhtiön voimassa olevat ympäristöluvut sallivat kyseisen lietteen vastaanoton ja käsittelyn tulistetulla höyryllä. Koetoiminnassa vastaanotettu nollakuitu oli sivutuotteeksi luokiteltua eikä testatulla materiaalilla näin ollut jäteluokitusta eikä sille määrättyä jättekoodia.

Kemin kaupungin lupajaosto on vastaselityksenään todennut, ettei sillä ole lausuttavaa annetuista lausunnoista ja vastineista ja että asiassa pidättäydytään valitukseen ja siinä esitettyyn.

Keminmaan kunnanhallitus on ilmoittanut, ettei se anna vastaselitystä.

Kemin kaupunginhallitus on vastaselityksensä viitannut Kemin kaupungin lupajaoston hallinto-oikeudelle antamaan vastaselitykseen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus hylkää valitukset sekä vaatimukset valituksenalaisen päätöksen täytäntöönpanon kieltämisestä tai toiminnan keskeyttämisestä.

Perustelut

Sovellettavat säännökset

Ympäristönsuojelulain 31 §:n 1 momentin mukaan ympäristölupaa ei tarvita koeluonteiseen lyhytaikaiseen toimintaan. Saman pykälän 2 momentin mukaan koeluonteiseen toimintaan on kuitenkin oltava ympäristölupa, jos koeluonteisesta toiminnasta saattaa aiheutua ympäristönsuojelulain 27 §:n 2 momentissa tarkoitettu seuraus kuten vesistön pilaantumista tai eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasiutusta.

Ympäristönsuojelulain 119 §:n mukaan 31 §:ssä tarkoitettu koeluonteisesta toiminnasta on tehtävä ilmoitus lupaviranomaiselle viimeistään 30 vuorokautta ennen toiminnan aloittamista.

Ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen 24 §:n 1 momentin mukaan koeluonteista toimintaa koskevasta ilmoituksesta on käytävä ilmi muun ohessa: 3) työn, toimenpiteen tai tapahtuman laatu, kesto ja laajuus; 4) arvioidut tiedot päästöistä; 5) suunnitellut ympäristönsuojelutoimet; 6) toiminnan vaikutukset ympäristöön; 7) tiedot toimintaa koskevasta luvista sekä viranomaisen antamista lausunnoista.

Ympäristönsuojelulain 121 §:n mukaan ilmoituksen vireilläolosta on ilmoitettava ja asianosaisia kuultava, jos ilmoitettu toiminta saattaa olennaisesti vaikuttaa yleisiin tai yksityisiin etuihin.

Ympäristönsuojelulain 122 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on annettava ilmoituksen johdosta päätös. Päätöksessä on muun ohessa annettava tarpeelliset määräykset toiminnasta aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Ympäristönsuojelulain 200 §:n mukaan päätöksen tehnyt viranomainen voi määrätä, että 122 §:n mukaisessa asiassa annettua päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava.

Kysymyksenasettelu

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto on valituksenalaisella päätöksellä ympäristönsuojelulain 31 §:n 1 momentin ja 122 §:n 1 momentin nojalla hyväksynyt Savaterra Oy:n hakemuksen, oikeammin ympäristönsuojelulain 119 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen, lietteiden käsittelyä koskevasta koeluonteisesta toiminnasta sekä antanut toimintaa koskevat määräykset.

Valituksenalaisen päätöksen mukaan koetoiminnan päästöjen rajoittamisen ja koeluonteisen toiminnan yleisen järjestämisen osalta toiminnassa on valituksenalaisella päätöksellä annettujen määräysten lisäksi noudatettava yhtiön Holstinharjun laitosta koskevaa lainvoimaista ympäristölupaa. Laitoksen voimassa olevat ja toimintaa koskevat ympäristöluvut ovat ilmoitusasiakirjoihin liitetyt Lapin ympäristökeskuksen yhtiölle 29.5.2008 myöntämä ympäristölupa (LAP-2007-Y-231), Pohjois-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupapäätös 27.12.2017 numero 116/2017/1 ja Pohjois-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupa 11.4.2022 numero 52/2022 toiminnan olennaiselle muutokselle.

Hallinto-oikeudessa on valitusten johdosta arvioitavana, onko valituksenalainen päätös lainvastainen sen vuoksi, ettei ilmoituksen vireilläolosta ole ilmoitettu paikallisessa sanomalehdessä ja kuultu asianosaisia, ja sen vuoksi, ettei ilmoituksessa ole valitusten mukaan esitetty riittäviä tietoja asian käsittelemiseksi ja ratkaisemiseksi sekä mahdollisesti tarvittavien määräysten antamiseksi. Lisäksi valitusten johdosta tulee arvioitavaksi, onko ilmoituksessa esitetyn selvityksen perusteella ollut arvioitavissa, ettei valituksessa tarkoitettujen lietteiden termistä kuivausta koskevasta koetoiminnasta aiheudu pohjaveden pilaantumisen vaaraa eikä sellaista melusta ja hajusta aiheutuvaa kohtuutonta rasisusta, ettei toimintaan ole ympäristönsuojelulain 31 §:n 2 momentin mukaisesti tarvittu ympäristölupaa.

Ilmoituksen vireilläolosta ilmoittaminen ja asianosaisten kuuleminen

Lietteiden kuivausta koskeva koetoiminta on ilmoitettu tehtäväksi Savaterra Oy:n Kemin Holstinharjun pilaantuneen maan käsittelylaitoksella 1.9.–31.10.2025 laitokselle tuotavalla siirrettävällä kuivauslaitoksella. Koetoiminnan on ilmoitettu kestävän yhteensä enintään 21 vuorokautta ja kuivauslaitosta käytettävän arkipäivisin kello 7.00–18.00.

Koetoimintailmoituksen mukaan koetoiminnassa kuivataan termisesti laitoksen ympäristölupaan sisältyvän yhdyskuntajätevedenpuhdistamon lingotun puhdistamolietteen (19 08 05) lisäksi sellutehtaan lingottua puhdistamon sekalietettä (03 03 10), sellutehtaan geotuubeissa kuivattua kuitulietettä (03 03 11) ja metsäteollisuuden nollakuitua (03 03 10), kutakin enintään 500 tonnia.

Hallinto-oikeus toteaa, että valituksessa esitetysti ilmoituksen vireilläolosta ei ole ilmoitettu sanomalehdessä eikä kuultu asianosaisia. Aluehallintoviraston hallinto-oikeudelle antaman lausunnon mukaan aluehallintovirasto on

arvioinut, että ilmoitettu toiminta ei olennaisesti vaikuta lähimpiin asutusalueisiin, koska välimatka on yksi kilometri ja kyseessä on lyhytaikainen toiminta.

Hallinto-oikeus toteaa, että ympäristönsuojelulain 121 §:ssä kuulemisesta säädetty vastaa vanhan ympäristönsuojelulain (86/2000) 63 §:ää. Pykälän yksityiskohtaisten perusteluiden (HE 84/1999 vp) mukaan asiaosaisten kuuleminen ilmoituksen johdosta olisi tarpeen ainoastaan silloin kun toiminta saattaisi olennaisesti vaikuttaa yleisiin tai yksityisiin etuihin.

Hallinto-oikeuden tekemän karttatakatelun mukaan lähin asutus sijaitsee laitoksen etelä-lounaispuolella noin kilometrin etäisyydellä laitosalueesta Taipaleenkylän alueella. Kun otetaan huomioon jäljempänä koetoiminnasta ja toiminnan päästöistä todettu, toiminnan lyhyt kesto ja ajoittuminen päiväaikaan, käsiteltävien lietteiden varsin vähäinen määrä sekä lähimpien hajulle ja melulle altistuvien kohteiden etäisyys laitosalueeseen, ilmoitettu toiminta ei saata olennaisesti vaikuttaa yleisiin tai yksityisiin etuihin. Ilmoituksen vireilläolosta sanomalehdessä ilmoittaminen ja asianosaisten kuuleminen ei siten ole ollut tarpeen.

Asiassa saatu selvitys ja oikeudellinen arvio

Koetoimintailmoituksen mukaan koetoiminnan tarkoituksena on selvittää Holstinharjun käsittelylaitokselle tuotavan siirrettävän kuivauslaitoksen kapasiteetti sekä kuivattavien lietteiden soveltuvuus prosessilaitteisiin. Yhtiön Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle antaman vastineen mukaan koetoiminnan tarkoituksena on selvittää käsittelylaitokselle tuotavan termisen kuivauslaitoksen soveltuvuus lietteiden kuivaukseen poistamalla kosteutta kiintoaineksesta. Samalla tutkitaan, miten lämpötila vaikuttaa lietteen mikrobiologisiin ominaisuuksiin. Yhtiön mukaan Holstinharjun käsittelylaitoksella koeajettavaa kuivauslaitosta on koekäytetty toisaalla eri lietelaaduilla vuonna 2018. Laitokseen on koekäytön perusteella tehty muutoksia kapasiteetin ja toimintavarmuuden kasvattamiseksi.

Koetoimintailmoitukseen on liitetty kuva koeajettavasta kuivauslaitoksesta ja kuivauslaitoksen prosessikaavio. Ilmoituksen mukaan kuivauslaitoksen toiminta perustuu konvektioon, jossa polttoaineella tuotettu kuuma ilma johdetaan kosketuksiin kuivattavan materiaalin kanssa, jolloin lämpö aiheuttaa veden haihtumista. Ilmoituksen mukaan kuivauslaitos on varustettu laitoksen poistokaasujen käsittelemiseksi kolmella syklonilla (hiukkaset), hajukaasujen hapettimella sekä pesurilla (hajut).

Yhtiön Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle antaman vastineen mukaan lietteiden kuivauslämpötila on 100–150 astetta ja lietelaaduittain esitetty 500 tonnin koekäsittelymäärä kestää noin 30 tuntia. Vastineen mukaan laitteiston arvioitu kapasiteetti on 15–25 tonnia tunnissa. Vastineen mukaan termisessä kuivauksessa lietteestä ei poisteta orgaanista aineista, haitta-aineita, lääkejäämiä tai mikromuoveja eikä kuivauksessa synny jäännöstä, johon haitta-aineet voisivat konsentroitua. Vastineen mukaan lietteet on ennen

vastaanottamista kuivattu mekaanisesti eivätkä ne sisällä vapaata vettä, joka aiheuttaisi valumia.

Hallinto-oikeus toteaa edellä todetun perusteella, että laitoksen tekniset ominaisuudet, kuivattavien lietteiden kuivauslämpötila ja kuivaukseen käytettävä aika kunkin lietelaadun osalta on ilmoituksen käsittelyn yhteydessä selvitetty riittävän yksityiskohtaisesti ilmoituksen käsittelemiseksi ja ratkaisemiseksi. Lisäksi kun otetaan huomioon, että ilmoituksen mukaan koetoiminnan tarkoituksena ei ole ollut lietteiden ominaisuuksien muuttaminen kuiva-ainepitoisuutta lukuun ottamatta, tai lietteiden hygienisointi, ei lietteen viipymästä kuivausprosessissa ole ollut tarpeen esittää yksityiskohtaisempia tietoja.

Ilmoituksen mukaan koetoiminnassa kuivattavat lietteet eivät sisällä haitallisia aineita. Valituksissa viitatus nollakuitulietteen osalta ilmoitukseen on liitetty valituksissa viitattu tuoteseloste, jonka mukaan kyseinen tuote on sellaisenaan käyttökelpoista maanparannukseen eikä sisällä haitallisia tai vaarallisia aineita. Hallinto-oikeus toteaa, että toiminnanharjoittajan hallinto-oikeudelle antamassa vastineessa esitetyn perusteella koetoiminnassa vastaanotettu nollakuitu oli samalta valmistajalta kuin ilmoituksen liitteenä olleessa tuoteselosteessa esitetty nollakuitu. Myös kuivattavan yhdyskuntajätevesilietteen osalta ilmoitukseen on liitetty selvitystä kuivattavan lietteen ominaisuuksista. Ilmoitus on edellä todetun perusteella sisältänyt riittävät tiedot koetoiminnassa kuivattavista lietteistä ja niiden ominaisuuksista ilmoituksen käsittelemiseksi ja tarvittavien määräysten antamiseksi.

Hallinto-oikeus toteaa, että ilmoituksessa ei ole arvioitu kuivauksen mahdollisesti aiheuttamaa haihtuvien yhdisteiden muodostumista laitoksen poistokaasuihin, haihtuvien yhdisteiden käsittelymenetelmiä eikä näiden taikka muiden ilmapäästöjen sisältämien haitta-aineiden leviämistä ympäristöön. Aikaisemman koetoiminnan tarkkailutuloksia ei ole liitetty tämän asian ilmoitusasiakirjoihin. Hallinto-oikeuden arvion mukaan koetoiminnan tarkoituksesta, kuivattavien lietteiden laadusta, kuivausprosessista ja kuivauslaitoksen poistokaasujen käsittelystä esitetyn selvityksen perusteella on ilmoituksen suppeudesta huolimatta kuitenkin arvioitavissa, etteivät koetoiminnan ilmapäästöt ennalta arvioiden ole sen laatuksia, että niistä voisi laskeutua aiheutua valituksissa viitattua pohjaveden pilaantumisen vaaraa käsittelylaitoksen pohjoispuolella sijaitsevalle luokitellulle pohjavesialueelle tai että koetoiminnan päästöt ilmaan aiheuttaisivat haittaa ihmisten terveydelle. Ilmoituksessa esitetyn perusteella on lisäksi ollut arvioitavissa, ettei lietteen lyhytaikainen ulkovarastointi tiiviillä alustalla peitettynä ja tarvittaessa maavallein reunustettuna aiheuta hallitsemattomia valumia ympäristöön. Mahdollisten valumavesien kerääminen hiekan- ja öljynerotuskaivon kautta laitosalueella sijaitsevaan tasausaltaaseen on ennalta arvioiden riittävä toimenpide pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Hallinto-oikeus toteaa valituksissa viitatus koetoiminnasta aiheutuvan melun osalta, että yhtiön voimassa olevassa ympäristöluvassa on melun raja-arvoa

koskeva lupamääräys, jonka mukaan laitoksen toiminta on järjestettävä siten, ettei melutaso lähimmissä häiriintyvissä kohteissa ylitä ulkona melutasoa 55 dB (L_{Aeq}) päivällä (klo 7–22) eikä 50 dB (L_{Aeq}) yöllä (klo 22–07). Kun lisäksi otetaan huomioon koetoiminnan lyhyt kesto ja esitetyt toiminta-ajat sekä käsittelylaitoksen etäisyys lähimpään asutukseen, ilmoitus koeluonteisesta toiminnasta on näissä olosuhteissa voitu käsitellä ilman valituksissa viitattua melumallinnusta ja toimintojen yhteismeluvaikutusten selvittämistä.

Valituksissa viitatus koetoiminnasta aiheutuvan mahdollisen hajuhaitan osalta hallinto-oikeus toteaa, että ilmoituksessa kuvatut lietteet ja niiden välivarastointi sekä käsittely kuumentamalla voivat valituksissa kuvastusti aiheuttaa hajuhaittaa ympäristöön. Hallinto-oikeuden arvion mukaan lietteen varastoinnin hajuhaitta ei ole kuitenkaan ennalta arvioiden merkittävä, kun lietteet välivarastoidaan ilmoituksessa kuvastusti aumassa peitettynä. Ilmoituksesta ei ilmene, että kuivausprosessissa muodostuisi valituksissa viitattuja mahdollisesti hajua aiheuttavia rejekti- tai kondenssivesiä. Lisäksi kun otetaan huomioon koetoiminnan lyhyt kesto, etäisyydet lähimpiin häiriintyviin kohteisiin ja vastaanotettavien lietteiden verrattain vähäinen määrä, on ilmoitus näissä olosuhteissa voitu käsitellä ilman hajun mallintamista. Toiminnan lyhyt kesto sekä etäisyydet huomioon ottaen koetoiminnasta ei saata aiheutua melusta ja hajusta aiheutuvaa kohtuutonta räsitusä laitoksen naapurustolle.

Johtopäätökset

Edellä lausutun perusteella Pohjois-Suomen aluehallintovirasto on voinut ympäristönsuojelulain 31 §:n 1 momentin ja ympäristönsuojelulain 119 §:n nojalla käsitellä yhtiön ilmoituksen koeluonteista toimintaa koskevassa ilmoitusmenettelyssä.

Ilmoituksessa esitetty ja ilmoitusmenettelyn aikana saatu selvitys on ollut riittävä ilmoituksen hyväksymiseksi ja tarpeellisten määräysten antamiseksi.

Päätöksen täytäntöönpanoa ei ole ollut tarpeen kieltää, koska valituksenalaisessa päätöksessä ei ole määrätty päätöstä täytäntöön pantavaksi ennen kuin se saa lainvoiman. Asian käsittelyn aikana ei ole ilmennyt syytä toiminnan keskeyttämiselle oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 123 §:n 1 momentin perusteella.

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Kemin kaupunginhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen saa hakea muutosta.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **10.6.2026**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (04.26).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Kirsi Stark ja Jaana Nyman sekä tekniikan alan hallinto-oikeustuomari Jenni Korpeinen. Asian on esitellyt Jaana Nyman.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös ja maksu	Kemin kaupungin lupajaosto, maksutta Keminmaan kunnanhallitus, oikeudenkäyntimaksu 310 euroa <i>(Oikaisuvaatimusohje ilmenee hallinto-oikeuden päätöksen oikeudenkäyntimaksua koskevasta liitteestä.)</i> Kemin kaupunginhallitus, oikeudenkäyntimaksu 310 euroa <i>(Oikaisuvaatimusohje ilmenee hallinto-oikeuden päätöksen oikeudenkäyntimaksua koskevasta liitteestä.)</i>
Jäljennös maksutta	Savaterra Oy Lupa- ja valvontavirasto / lupaviranomainen (aiemmin Pohjois-Suomen aluehallintovirasto / ympäristölupavastuualue) Lupa- ja valvontavirasto / valvontaviranomainen (aiemmin Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue) Lupa- ja valvontavirasto / yleisen edun valvontayksikkö Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>